

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Souhrn významných událostí ze světa práva

Týdnu dominoval spor o rozpočtová pravidla: Sněmovna přehlasovala veto prezidenta a opozice míří s ústavní stížností k Ústavnímu soudu. Bitcoinová kauza nabrala na síle – obžalobě čelí exministr spravedlnosti Blažek i advokát, který měl přijmout desítky milionů v kryptoměnách. Ústavní soud vydal dva prakticky významné judikáty: sjednotil výpočet odměny advokáta při zastupování více osob a potvrdil pokuty Albertu za klamavé slevy. V legislativě zaujal senátní stop novele stavebního zákona, zpřísnění postihů za švarcsystém a spor o ochrannou lhůtu v katastru. Justice navíc hlásí výrazný nárůst kárných řízení proti soudcům i státním zástupcům.

Sněmovna přehlasovala veto prezidenta, rozpočtová pravidla míří k Ústavnímu soudu

Poslanecká sněmovna definitivně schválila novelu rozpočtových pravidel, když přehlasovala veto prezidenta Petra Pavla. Novela uvolňuje limity vládních výdajů, například na obranu a infrastrukturu, a umožňuje vyšší deficity v případě bezpečnostní krize. Opozice a prezident varují před ohrožením fiskální stability a oslabením parlamentní kontroly a podávají ústavní stížnost. Právníci vidí malou šanci na úspěch u procedurálních námitek, ale reálnou v dosud neřešené otázce dělby moci mezi vládou a Sněmovnou.

Bitcoinová kauza: obžaloba exministra Blažka, vazba Jiřikovského a role advokáta

Krajský soud v Brně ponechal ve vazbě Tomáše Jiřikovského, klíčovou postavu kauzy legalizace výnosů z darknetového tržiště. Obžalobě čelí i bývalý ministr spravedlnosti Pavel Blažek, jemuž státní zástupce navrhuje 6,5 roku vězení, a advokát Kárim Titz, který měl od Jiřikovského přijmout nejméně 82,7 milionu korun v kryptoměnách. Případ sleduje i Česká advokátní komora kvůli možné kárné odpovědnosti. Kauza ukazuje rizika zneužití advokátního mandátu a význam AML compliance v advokacii.

Senát zamítl novelu stavebního zákona, hrozí ústavní stížnosti

Senát zamítl rozsáhlou novelu stavebního zákona kvůli obavám z centralizace, oslabení práv obcí a zvýhodnění developerů. Předloha se vrací do Poslanecké sněmovny; pokud ji poslanci schválí v původní podobě, odpůrci zvažují ústavní stížnost pro možné porušení ústavních principů. Rozhodnutí Senátu signalizuje širokou nespokojenost právní obce i samospráv s legislativním procesem a s dopady reformy stavebního práva. Spor o podobu stavebního práva tak zůstane jedním z hlavních legislativních témat podzimu.

Novela evropského zatýkacího rozkazu má odvrátit žalobu

Evropské komise

Ministerstvo spravedlnosti předložilo Sněmovně novelu zákona o mezinárodní justiční spolupráci. Reaguje na dlouhodobé výhrady Evropské komise k české úpravě evropského zatýkacího rozkazu, kterou Komise už napadla žalobou u Soudního dvora EU. Česko totiž umožňuje vydání či výslech vyžádaných osob jen s omezeními, která neodpovídají evropskému právu. Přijetí novely by Komisi umožnilo žalobu stáhnout a předešlo by dalším právním komplikacím i poškození reputace České republiky.

Plošné uchovávání telekomunikačních dat zůstává sporné i po novele

Vláda navrhuje zkrátit dobu uchovávání telekomunikačních dat ze šesti na čtyři měsíce, plošný charakter sběru ale ponechává. Podle odborníků tím nerespektuje loňské rozhodnutí Nejvyššího soudu o protiprávnosti plošného uchovávání ani evropské právo, které vyžaduje cílený a kontrolovaný přístup k datům. Přetrvávají tak obavy ze svévolné kontroly ze strany státních orgánů a z možného zneužití údajů. Téma bude klíčové pro další debatu o rovnováze mezi bezpečností a soukromím.

Kárných řízení proti soudcům a státním zástupcům výrazně přibývá

Vrchní soudy v Praze a Olomouci hlásí za první pololetí 2026 výrazný nárůst kárných žalob na soudce, státní zástupce i exekutory. Nový dvoustupňový systém umožňuje odvolání k Nejvyššímu soudu nebo Nejvyššímu správnímu soudu, očekávané zrychlení řízení se ale podle představitelů justice zatím nenaplnilo. Přibývají i disciplinární návrhy ministra spravedlnosti v kontroverzních případech. Vývoj odráží rostoucí tlak veřejnosti na odpovědnost a transparentnost v justici.

Inspekce práce zpřísňuje postihy za švarcsystém

Novela zákona o zaměstnanosti a inspekci práce posílila pravomoci inspektorů při kontrole zastřených pracovních vztahů. Živnostníkům nově hrozí pokuta až 100 tisíc korun, firmám až 10 milionů, výsledky kontrol navíc mohou být veřejně publikovány. Stát tak reaguje na dlouhodobě vysoké daňové úniky a usiluje o větší transparentnost trhu práce. Změny mají významný dopad na advokátní a daňovou praxi v oblasti pracovního práva a compliance.

Katastrální novela: advokáti varují před zrušením ochranné lhůty

Stát připravuje zrušení povinné dvacetidenní ochranné lhůty u přepisů nemovitostí s notářským ověřením. Česká advokátní komora opakovaně varuje, že změna usnadní podvody s nemovitostmi a oslabí právní jistotu vlastníků, a žádá zachování lhůty nebo rovnocennou ochranu. Notářská komora naopak bezpečnost procesu garantuje. Projednávání novely je momentálně zastaveno, spor o rovnováhu mezi rychlostí zápisů a ochranou vlastníků ale pokračuje.

Trestní odpovědnost firem: nová role advokátů při vyjednávání odklonů

Nová úprava trestní odpovědnosti právnických osob umožňuje podmíněné upuštění od stíhání firmy bez přiznání viny, pokud přijme nápravná opatření. Advokáti budou nově vyjednávat podmínky odklonu už v přípravném řízení, nikoli až u soudu, a stávají se tak klíčovými strategickými partnery podniků. Roste význam compliance programů, které mohou snížit tresty i reputační rizika. Úprava ale přináší i dilema mezi efektivní obhajobou a tlakem na kompromisní odškodnění.

Ústavní soud sjednotil výpočet odměny advokáta při zastupování více osob

Ústavní soud rozhodl, že při společném zastupování více osob se odměna advokáta krátí o aritmetický průměr procentních hodnot podle advokátního tarifu, nikoli podle pořadí účastníků. Zrušil tak přehnaně krácenou odměnu založenou na nesprávném výkladu krajského soudu. Nález sjednocuje dosud rozdílnou praxi, posiluje ochranu majetkových práv klientů a potvrzuje právo na spravedlivé rozvržení nákladů právního zastoupení. Pro advokacii jde o prakticky významný judikát s okamžitým dopadem.

Judikatura: ručení jednatele a nepromlčitelnost vad prohlášení vlastníka

Nejvyšší správní soud upřesnil, že jednatel s. r. o. ručí za daňový nedoplatek společnosti jen tehdy, pokud škoda prokazatelně vznikla jeho jednáním, nikoli automaticky. Nejvyšší soud pak konstatoval, že vady v prohlášení vlastníka podle paragrafu 1168 občanského zákoníku nepodléhají promlčení. Vlastníci jednotek jsou tak chráněni i při opožděném uplatnění nároku. Obě rozhodnutí podstatně ovlivní praxi v obchodních a správních sporech i ve sporech společenství vlastníků.

Bez faktury nezačne běžet promlčecí lhůta

Nejvyšší soud potvrdil, že u pohledávek, jejichž splatnost je vázána na vystavení faktury, nezačne promlčecí lhůta běžet, dokud faktura vystavena není. Navázal tím na dřívější právní názor Ústavního soudu. Rozhodnutí má výrazný dopad na aplikační praxi u obchodních závazků a připomíná věřitelům, že načasování fakturace přímo ovlivňuje běh promlčení. Pro advokáty jde o důležitý argument ve sporech o údajně promlčené pohledávky.

Průlom: pracovní smlouva v jednočlenné s. r. o. je platná

Nejvyšší soud rozhodl, že pracovní smlouva mezi jediným společníkem a jednatelem a jeho vlastní společností je platná a zakládá nárok na odškodnění pracovního úrazu. Precedentní rozhodnutí posiluje právní jistotu podnikatelů v jednočlenných společnostech, kde dosud panovaly pochybnosti o souběhu rolí. Verdikt otevírá cestu k uplatnění nároků z pojištění zaměstnanců i v těchto strukturách a ovlivní praxi pracovního práva i pojišťoven.

Nejvyšší soud vymezil odpovědnost nemocnic za násilí mezi

pacienty

Nejvyšší soud stanovil hranice odpovědnosti zdravotnických zařízení za násilí mezi pacienty. Poskytovatel neodpovídá, pokud neměl konkrétní znalost o hrozícím riziku a nemohl účinně zasáhnout. Po nemocnicích nelze požadovat předvídání zcela mimořádných útoků, o nichž objektivně nevěděly. Rozhodnutí bude zásadním precedents pro další civilní i trestní řízení o provozní odpovědnosti nemocnic a dalších poskytovatelů zdravotní péče.

Ústavní soud potvrdil pokuty Albertu za klamavé slevy

Ústavní soud definitivně zamítl stížnost řetězce Albert proti pokutám za klamavé uvádění slev. Řetězec počítal slevy z nereálných „původních“ cen místo z nejnižší ceny za posledních 30 dní, jak vyžadují pravidla ochrany spotřebitele. Judikát potvrzuje přísný přístup soudů k nekalým obchodním praktikám a nastavuje jednoznačná pravidla pro komunikaci cen v maloobchodu. Stane se vzorem pro obdobné spory o slevové akce.

Nejvyšší správní soud otevřel cestu k modernizaci spalovny v Rybitví

Nejvyšší správní soud opakovaně vyhověl kasační stížnosti společnosti AVE CZ a zrušil část územního plánu obce Rybitví, která bránila modernizaci spalovny nebezpečných odpadů. Soud poukázal na neaktuální podklady a nedostatečné odůvodnění omezení. Rozhodnutí má širší dopad na územní plánování a správní soudnictví a otevírá prostor dalším sporům o průmyslové a environmentální projekty mezi investory a obcemi.

Obce žalují stát kvůli akceleračním zónám pro větrné elektrárny

Obce z Nízkého Jeseníku podávají k Nejvyššímu správnímu soudu žaloby proti státem vymezeným akceleračním zónám, které zrychlují povolování větrných elektráren. Podle obcí zóny omezují právo na samosprávu i práva obyvatel v územním plánování. Spor staví proti sobě státní zájem na rozvoji obnovitelných zdrojů a ochranu místního rozhodování. Příklad může mít precedenční význam pro výklad kompetencí správních soudů v územním plánování.

Vyšetřování dotací Agrofertu zůstává u evropského žalobce

Nejvyšší státní zastupitelství potvrdilo, že vyšetřování dotací skupiny Agrofert zůstává v gesci Úřadu evropského veřejného žalobce a nebude rozděleno mezi evropské a české orgány. Rozhodnutí ukončuje kompetenční spor a podtrhuje význam evropského práva při objasňování dotačních kauz. Vyšetřování bude pokračovat komplexně, bez automatického závěru o vině, s možným dopadem na odpovědnost vysokých aktérů českého podnikatelského prostředí.

Ústavní soud vrátil kauzu týrání dětí z ústavu v Lipníku k trestnímu prošetření

Ústavní soud zrušil uzavření případu týrání dětí s postižením v ústavu v Lipníku, které orgány původně kvalifikovaly jen jako přestupek. Policie a státní zastupitelství musí znovu prošetřit možné trestné činy týrání svěřené osoby. Precedentní rozhodnutí zdůrazňuje ochranu práv zranitelných dětí

a nutnost důsledné kontroly podmínek v ústavních zařízeních. Upozorňuje také na systémová selhání státních orgánů při dohledu nad ústavní péčí.

Justici hrozí stárnutí, o kariéru soudce klesá zájem

Kariéra soudce ztrácí mezi mladými právníky atraktivitu kvůli dlouhému procesu jmenování a nízkému počátečnímu platu. Hrozí stárnutí soudcovského sboru a s ním prodlužování soudních řízení. Justice zároveň řeší, jak nastavit výběr nových soudců, aby přilákal kvalitní kandidáty. Téma se protíná s debatou o novele zákona o soudech a soudcích a o dlouhodobé personální strategii resortu spravedlnosti.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Pozemkové restituční náhrady a role znalce, když se hodnota majetkové křivdy přepočítává po desetiletích](#)
- [Interní prošetřování a subjektivní lhůta pro rozvázání pracovního poměru](#)
- [Povaha sjezdů](#)
- [Bez kontroly a bez sankcí? Daňové echo zaznělo už pošesté a mění přístup Finanční správy k daňovým chybám](#)
- [Zaplatit za logo nestačí. Jaká práva skutečně získáváte?](#)
- [Výslech advokáta účastníka řízení coby důkazní prostředek](#)
- [Komunitní energetika od 1. srpna 2026: co se skutečně mění](#)
- [10 otázek pro ... Petra Perníše](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)
- [Zahraniční dodavatel v českých veřejných zakázkách: praktické a právní aspekty](#)
- [Rozhodnutí Nejvyššího soudu ke změně klíče pro stanovení příspěvků na správu domu a pozemku, k samotnému stanovení příspěvků a k rozúčtování nákladů na služby](#)